

Комарницька Оксана Богданівна,
співробітник Національної академії Служби
безпеки України, кандидат юридичних наук

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ КОНТРОЛЮ ЗА СПОСОБАМИ ЗНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ З ТРАНСПОРТНИХ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ

На сучасному етапі розвитку техніки активно формується система знань про комплекс різних за своєю природою механізмів зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.

За змістом положень КПК України закріплені визначення засобами спілкування й ця негласна слідча (розшукова) дія (далі – НСРД) є різновидом втручання в нього.

Втручання у приватне спілкування є доступ до змісту спілкування за умови, якщо учасники спілкування мають достатні підстави вважати, що спілкування є приватним.

Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж забезпечує контроль, конспіративне перехоплення та фіксацію з використанням технічних засобів телефонних розмов, що передаються засобами стаціонарного та рухомого (мобільного зв'язку), а також інших даних, що передаються каналами зв'язку, що контролюється.

Незважаючи на те, що одним із завдань прокурора на досудовому розслідуванні слугує забезпечення контролю за інформацією про проведення НСРД шляхом попередження осіб про відповідальність за розголошення даних слідства, однак, способи доступу до її джерел поповнюються в Інтернет-мережі.

Зокрема, останнім часом можна знайти в Інтернет-мережі не тільки копії матеріалів кримінального провадження, яке перебуває ще на стадії досудового слідства (протоколи про проведення НСРД з відомостями щодо приватного (особистого/сімейного) життя, але й інформацію про методи їх проведення, осіб, які їх проводили).

Як наслідок, деякі способи доступу до джерел отримання інформації під час проведення НСРД в кримінальному провадженні трансформувались в знаряддя злочинної діяльності, що становить особливу небезпеку для найбільш значимих соціальних цінностей у суспільстві, таких, як: життя і здоров'я, честь і гідність людини, недоторканість усіх форм приватного життя. В умовах сьогодення одним із способів доступу до джерел інформації, який використовується в злочинних цілях, відомості про який наявні в Інтернет мережі є «дублікат картки». За допомогою цього механізму відбувається зняття інформації, яка передається телефонним зв'язком – SMS, MMS.

Разом з тим обізнаність про такий метод доступу до джерел інформації (спостереження, відбору та фіксації змісту інформації наявної в SMS, MMS. тощо) сприяє успішній протидії розслідуванню.

В цьому аспекті суб'єкт протидії, розуміючи мету і спрямованість дій співробітника оперативного підрозділу, слідчого,

прокурора, прагне впливати на них в бажаному для себе напрямі. З комунікативної позиції суб'єкт протидіючи слідству прагнучиме до передачі слідчому неправдивої інформації або в її прихованні, оскільки обізнаний користувач в системі налаштування електронної пошти через активізацію позначки про направлення повідомлення на електронну пошту у разі входження іншого носія в його телефон.

З огляду на багатогранність і складність зазначеної проблематики, вказана обставина вимагає посилення обмеження доступу до ознайомлення з протоколом фіксації ходу та результатів проведення НСРД, але не тільки у випадку наявності відомостей про методи/способи отримання інформації, через допуск учасників кримінального процесу до державної таємниці.

На практичному рівні ця процедура є досить громіздка, однак, виправданою для захисту прав, свобод та інтересів особистості та збереження форм і методів отримання інформації негласним способом.

Від цього залежить результативність досудового слідства і виконання завдань кримінального судочинства, насамперед щодо захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорони прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження.

Отже, у практичному сенсі прокурор безпосередньо керує діями органу досудового слідства щодо проведення НСРД, використання отриманих результатів, їх збереження, відповідно, прокурорський нагляд повинен здійснюватися систематично і незалежно від наявності відомостей про порушення законності.

Корнейко Олександр Васильович,

завідувач кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат технічних наук, професор;

Школьніков Владислав Ігорович,

т.в.о. начальника Центру кримінальної аналітики Національної академії внутрішніх справ

ЗБІР, ОБРОБКА Й АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

*(досвід Центру кримінальної аналітики
Національної академії внутрішніх справ)*

Сучасний розвиток технологій кримінального аналізу зумовлює впровадження новітніх методик обробки та аналізу даних з відповідних інформаційних ресурсів.

Відповідно до спільного рішення керівництва Національної академії внутрішніх справ (НАВС) та Департаменту кримінального аналізу (ДКА) Національної поліції (НП) України, на підставі рішення